

‘Misschien zijn zij de werknemers van straks’

Hoe zorg je dat je in de toekomst voldoende personeel voor de bloembollensector hebt? In Noordwijk hebben ze daar een mogelijke oplossing voor gevonden. Kinderen uit de bovenbouw van de basisscholen worden uitgenodigd een kijkje te nemen bij verschillende agrarische bedrijven in het dorp. Het eerste bezoek, vlak voor de coronacrisis uitbraak, werd door de kinderen positief ontvangen. Een goed teken, aldus Sandra Balk van Creatizz. “Ook na de coronatijd heeft de sector mensen nodig. Al was het maar voor een vakantiebaantje of een stage.”

Tekst en fotografie: Roza van der Veer

Sandra Balk organiseert de schooluitjes met financiële steun van het Agrarisch Ondernemersfonds Noordwijk. Aanvankelijk was het de bedoeling dat in het voorjaar een flink deel van de twintig groepen op bezoek bij verschillende telers zou gaan. De uitbraak van de coronacrisis stak hier een stokje voor, want na het eerste bedrijfsbezoek begin maart werd het project stilgelegd. Balk gaat ervan uit dat na de zomervakantie de ruim twintig bedrijfsbezoeken opnieuw worden ingepland. “In deze coronacrisis blijkt maar weer eens hoeveel behoefte mensen aan natuur hebben. Daarom is het zo belangrijk dat we kinderen bewust maken van die natuur en de velden in hun omgeving. Maak ze bekend met de bedrijven die met de natuur werken en laat ze weten hoe de bollen en planten worden geteeld. Onbekend maakt onbemind. En

straks na de coronatijd hebben bedrijven toch weer mensen nodig.”

Dat de kinderen het werk op de agrarische bedrijven interessant vinden, blijkt tijdens het eerste bedrijfsbezoek dat begin maart plaatsheeft bij bloembollenkwekerij en broeierij HL Hogervorst aan de Kapelleboslaan in Noordwijk. 25 kinderen van klas 6b van Daltonschool Klaverweide krijgen hier van kwekersvrouw en mede-eigenaar Sandra Hogervorst een lesje bollen telen en broeien in de kantine. Aan de hand van foto's wordt de kinderen gevraagd wat ze denken dat er gebeurt. Zo krijgen ze informatie over het planten van bollen, het werk van de ziekzoeker, het sorteren van de bollen, het bewaren in koelcellen om de winter na te bootsen en het gebruik van kuubkisten waardoor veel zwaar werk is verdwenen. Ook is er uitleg over waarom je niet in een bollenveld mag

lopen. “Omdat je dan op de plantjes gaat staan”, weet een meisje. “Heel goed”, prijst Hogervorst. “Maar ook omdat een plantenvirus of -bacterie aan je broekspijpen kan worden meegenomen van een ziek naar een gezond veld. Dat kunnen jullie nu voortaan vertellen als je iemand in een veld ziet lopen.”

PLAATJE

De inmiddels op hun stoelen wiebelende kinderen mogen mee het bedrijf in. Kijken in de koude koelcel naar de gele punten van de opgeplante hyacinten, de trekker en de tafels waar de bollen in een sierpotje worden gezet, al dan niet voorzien van steker, kleurige steentjes en mos. ‘Woow’ en ‘vet’, klinkt er als ze langs een tafel komen waar potten bloeiende bollen staan, klaar om gefotografeerd te worden. “Als jullie iets willen kopen op een website, wil

Bloembollenkwekerij en broeierij HL Hogervorst in Noordwijk ontvangt een klas basisschoolkinderen.

‘Hopelijk ontwikkelen een paar kinderen liefde voor het vak’

hoor”, geeft de kwekersvrouw als tip. Dan zit het uitje erop. Alleen nog even vragen wie er nu in een bollenbedrijf wil werken. In de klas met 25 kinderen gaan er zes vingers omhoog. Jens wil op het land werken, Kick lijkt het leuk om nieuwe creaties te bedenken. Ook Isa kiest daarvoor. En wat wilde ze worden voordat ze bij het bollenbedrijf binnenstapte? Ze wijst op haar shirt van FC Barcelona. “Profvoetballer natuurlijk.”

POSITIEF BEELD

Sandra Hogervorst is tevreden over het bezoek. “De kinderen zien in het voorjaar alleen de bollenvelden, maar nu weten ze ook wat er in de kas en de schuur gebeurt. Hopelijk hebben ze een positief beeld van de sector en verspreidt dat zich als een olievlek.” Ze wijst erop dat de kinderen nu weten wat er allemaal moet gebeuren voordat het potje met bol kan worden verkocht. “Ze snappen het proces. En wie weet zijn zij wel onze werknemers van de toekomst.” Inmiddels heeft ze de door de leerlingen thuis opgekweekte hyacint via opgestuurde foto’s beoordeeld. Op hun prijs moeten de kinderen nog even wachten tot de coronacrisis achter de rug is. Ook Sandra Balk van Creatizz kijkt terug op een geslaagd eerste schoolbezoek en hoopt op snelle voortzetting van het project. “We planten een zaadje en hopelijk ontwikkelen een paar kinderen liefde voor dit vak. We hebben het in ieder geval dichterbij gebracht.” Of veel kinderen na alle nog komende bedrijfsbezoeken uiteindelijk een keuze voor de agrarische sector maken, is natuurlijk afwachten. Balk: “Ze weten straks wel dat in deze sector veel verschillende banen zijn. Het is niet alleen zwaar en viezhandenwerk.” ♦

je ook een plaatje zien. Je kunt dus ook als fotograaf werken”, legt Hogervorst uit.

MOESTUINTJES

Ook de kas waar alle potten met verschillende bolbloemen staan, maakt indruk. Hogervorst wijst op de ‘douchekopjes’ om de plantjes water te geven. “Hoe weet je nu welke bloem er uit een bol komt?”, wordt gevraagd. Hogervorst laat een hyacint zien en wijst op de gekleurde rand van de pot. “Welke kleur denken jullie dat deze bloem krijgt?”, vraagt ze. Blauw, weten de kinderen gelijk. Bij de narcissen wijst Hogervorst op een etiket bij een narcis. “We houden alles precies bij.” “Net als bij de moestuintjes”, concludeert een jongetje.

Dan is het tijd om terug te gaan naar de kantine. Er is werk te doen, namelijk het creëren van een nieuw product. In groep-

jes mogen de schoolkinderen twee potjes bollen in een sierpot zetten en er versierselen aan toevoegen. De ene groep moet iets hips en kleurigs maken, de andere de puur-natuur-stijl, terwijl de derde groep met brocante aan de slag gaat. “Dat is iets voor een balletvrouw”, constateert iemand bij de hippe trend. “Een vrouw van zestig die breien leuk vindt”, roept een ander bij de brocante. “Dat is saai hoor”, is het commentaar van een klasgenoot. En dan gaan ze aan de slag. Ze kiezen potjes, pakken gekleurde steuntjes, wol en stekers en maken gezamenlijk, luid overleggend, een creatie. Sandra Hogervorst vindt ze allemaal goed gelukt. “Ik ga ze aan Gert-Jan laten zien voor een nieuw idee”, belooft ze de klas. Dan krijgen ze nog allemaal een potje met een hyacint mee om thuis te proberen de mooiste bloem te krijgen. “Wel water geven en in het licht zetten